

รายงานการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ
โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model*
PROJECT EVALUATION REPORT ON THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL
INNOVATORS AT TESSABAN 4 (WAT KHLONG RIAN) SCHOOL USING
THE CIPPIEST MODEL

มนิต นิลโมจน์

Manit Ninlamost

โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ สงขลา ประเทศไทย
Tessaban 4 (Wat Khlong Rian) school, Education Bureau, Hat Yai City Municipality, Songkhla, Thailand
Corresponding author E-mail: manit.nin@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง รวม 344 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง และแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เครื่องมือทุกฉบับผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป และผ่านการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าตั้งแต่ .85 ขึ้นไป การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ: ก่อนดำเนินโครงการ (ประเมินบริบทและปัจจัยนำเข้า) ระหว่างดำเนินโครงการ (ประเมินกระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ) และหลังสิ้นสุดโครงการ (ประเมิน ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ) ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า การประเมินโครงการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าทุกด้านของโครงการอยู่ในระดับมาก โครงการมีความสอดคล้องกับบริบท มีปัจจัยนำเข้าที่พร้อม กระบวนการดำเนินงานเป็นระบบ นักเรียนสร้างสรรค์ นวัตกรรมและภาคภูมิใจในผลงาน ส่งผลเชิงบวกต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถยกระดับคุณภาพการ

เรียนรู้และทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนได้อย่างเห็นผล มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีศักยภาพในการขยายผลสู่โรงเรียนอื่น

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, รูปแบบชิปเปียส, นวัตกรรม, โรงเรียนเทศบาล

Abstract

This research aimed to evaluate the Professional Innovator Development Project at Tessaban 4 (Wat Khlong Rian) School using the CIPPIEST Model, which comprises eight components: Context, Input, Process, Product, Impact, Effectiveness, Sustainability, and Transportability. This study employed an evaluation research design. The population and sample included 344 participants: school administrators, teachers, Grade 4-6 students, school board members, and parents. The research instruments consisted of questionnaires for students, teachers, administrators, and parents; semi-structured interview forms for administrators, teachers, board members, and parents; and an observation form for student behavior. All instruments were validated for content by experts with Index of Item-Objective Congruence (IOC) scores of 0.80 or higher and tested for reliability using Cronbach's Alpha Coefficient, which yielded values of 0.85 or above. Data collection was conducted in three phases: prior to the project (context and input evaluation), during implementation (process, product, and impact evaluation), and after the project (effectiveness, sustainability, and transportability evaluation). Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed through content analysis. The quantitative findings indicated that the overall evaluation of the project was at a high level. The qualitative findings confirmed that all components were evaluated positively. The project was found to be well-aligned with the school context, equipped with sufficient input factors, and implemented systematically. Students demonstrated the ability to create innovations and expressed pride in their work. The project yielded positive outcomes for students, parents, and the community, and significantly enhanced students' learning quality and 21st-century skills. The project also exhibited sustainability and the potential for dissemination to other schools.

Keywords: Project Evaluation, CIPPIEST Model, Young Innovators, Municipal School

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงตระหนักถึงบทบาทสำคัญของเยาวชนไทยในฐานะพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต ทรงพระราชทานพระราชดำรัสในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ว่า “ขอให้พยายามศึกษาเรียนรู้ พัฒนาทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้รอบด้าน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ความคิดริเริ่ม และความกล้าที่จะสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อส่วนรวม” (สำนักพระราชพิธีการ,

2563) ซึ่งเป็นแนวทางของการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการศึกษาความรู้ ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-directed learning) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) และการสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นองค์ประกอบของ “สมรรถนะหลักของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21” ตามกรอบนโยบายระดับสากล (OECD, 2018); (Trilling, B. & Fadel, C., 2009) และได้สะท้อนถึงความสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการศึกษาในระดับท้องถิ่นที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็น “ผู้ผลิตนวัตกรรม” จากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการที่สำคัญไว้ในมาตรา 6 23 และ 24 โดยระบุว่าการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถพัฒนาตนเอง และเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมทั้งฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อโลกยุคใหม่ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้ระบุเป้าหมายของประเทศว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยหนึ่งในกลยุทธ์หลักคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีนวัตกรรม และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ซึ่งสะท้อนความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาการศึกษาและการพัฒนาประเทศในระยะยาว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) ได้มีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาผ่านนโยบายสนับสนุนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนในท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566)

เทศบาลนครหาดใหญ่ ในฐานะหน่วยงานท้องถิ่นต้นแบบด้านการศึกษา ได้กำหนดยุทธศาสตร์เมืองแห่งการเรียนรู้ผ่านโครงการ “Hatyai Learning City” เพื่อสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและภาคีต่าง ๆ ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และระบบการศึกษาเพื่อคุณภาพชีวิตของคนทุกวัย และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) ซึ่งเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ของจังหวัดสงขลา รุ่นที่ 1 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “นวัตกรเด่น เน้นคุณธรรม นำวิชาการ สืบสานความเป็นไทย” โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนวัตกรมืออาชีพที่มีสมรรถนะด้านความคิดสร้างสรรค์ การลงมือทำ และการแก้ปัญหา โรงเรียนจึงได้ดำเนิน “โครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน)” ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนานวัตกรรมจริง เผยแพร่ผลงาน และเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน

การประเมินโครงการดังกล่าวโดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการตรวจสอบความสอดคล้องกับบริบท ความคุ้มค่า และประสิทธิผล รวมถึงการใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างระบบนิเวศนวัตกรในโรงเรียน และยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สามารถเติบโตเป็นนวัตกรแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การประเมินโครงการในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model ซึ่งประกอบด้วย การประเมิน 8 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) ตามกรอบ CIPPIEST Model ซึ่งครอบคลุม 8 ด้าน ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน ผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบการประเมินและกำหนดกรอบการประเมิน

ในการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) ผู้วิจัยได้นำกรอบการประเมินโครงการตามแนวคิด CIPPIEST Model ซึ่งเสนอโดย Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. มาใช้ในการประเมินประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก (Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J., 2007) ดังนี้

1.1 บริบท (Context Evaluation)

โดยประเมินความสอดคล้องของโครงการกับปัญหา ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อตรวจสอบความจำเป็นและความเหมาะสมของโครงการกับบริบทจริง

1.2 ปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

โดยพิจารณาความพร้อมของทรัพยากรที่ใช้ดำเนินโครงการ ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร แผนการดำเนินงาน วัสดุอุปกรณ์ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร

1.3 กระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation)

โดยตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมตามแผน การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกลไกการติดตามและประเมินผลภายใน

1.4 ผลผลิต (Product Evaluation)

โดยประเมินผลงานที่เกิดขึ้นโดยตรงจากโครงการ เช่น ผลงานนวัตกรรมของนักเรียน การพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ และระดับความภาคภูมิใจในผลงานของผู้เรียน

1.5 ผลกระทบ (Impact Evaluation)

โดยวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู และชุมชน ทั้งในด้านทัศนคติ พฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.6 ประสิทธิภาพ (Effectiveness Evaluation)

โดยประเมินระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และความคุ้มค่าในการดำเนินงาน เทียบกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง

1.7 ความยั่งยืน (Sustainability Evaluation)

โดยตรวจสอบความสามารถในการดำเนินโครงการต่อเนื่องได้อย่างเป็นระบบ ทั้งในเชิงนโยบาย การสนับสนุน และความเข้มแข็งของเครือข่ายภายในโรงเรียน

1.8 การถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation)

โดยประเมินศักยภาพของโครงการในการปรับใช้หรือขยายผลสู่โรงเรียนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน ทั้งในเชิงรูปแบบและการดำเนินงาน

ซึ่งเน้นการประเมินเชิงระบบที่ครอบคลุมทุกมิติของโครงการ และได้กำหนดกรอบแนวทางการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 733 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างรวม 344 คน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 259 คน ซึ่งกำหนดจากตารางของ Krejcie & Morgan และได้จากการสุ่มแบบแบ่ง ชั้น (Stratified Sampling) โดยที่ผู้บริหารและครู จำนวน 56 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยประกอบด้วยครูผู้สอนทุกคน รวมทั้งครูที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และผู้บริหาร สถานศึกษาทั้งหมด ซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการจัดการเรียนรู้ตามโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน คัดเลือกจากกรรมการทั้งหมด 15 คน โดยยกเว้นกรรมการ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา (ซึ่งเป็นผู้วิจัย) และผู้แทนครู เพื่อหลีกเลี่ยงความเอนเอียงของข้อมูลตามหลักจริยธรรมการวิจัย และผู้ปกครอง จำนวน 16 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจงจากเครือข่ายผู้ปกครองระดับสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีบทบาทในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนและกิจกรรมของโครงการอย่างสม่ำเสมอ จึงมีคุณสมบัติเหมาะสมตามแนวทางการเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3. การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ในการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) ผู้วิจัยได้พัฒนา เครื่องมือวิจัยให้เหมาะสมกับกรอบการประเมินแบบ CIPPIEST Model โดยออกแบบเครื่องมือให้ครอบคลุม 3 รูปแบบ ได้แก่

3.1 แบบสอบถามใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เพื่อประเมินแต่ละองค์ประกอบของโครงการ แสดงรายละเอียดดังตาราง 1

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มตัวอย่าง องค์ประกอบของโครงการ รายละเอียดแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	องค์ประกอบด้าน	รายละเอียดแบบสอบถาม
นักเรียน	- บริบท (Context) - กระบวนการ (Process) - ผลผลิต (Product) - ผลกระทบ (Impact) - ประสิทธิภาพ (Effectiveness) (บางข้อ)	ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ (Likert Scale) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการ 5 ด้าน จำนวน 23 ข้อ
ผู้บริหาร	- ครบทุกด้าน	ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการครบทุกด้าน จำนวน 19 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ครู	- ครบทุกด้าน	ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการครบทุกด้าน จำนวน 97 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
ผู้ปกครอง	- บริบท (Context) - กระบวนการ (Process) - ผลผลิต (Product) - ผลกระทบ (Impact) - ประสิทธิภาพ (Effectiveness)	ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อโครงการครบทุกด้าน จำนวน 23 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร 2 คน ครูผู้สอนที่เป็นหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการและผู้รับผิดชอบโครงการรวมจำนวน 2 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง รวมจำนวน 4 ฉบับ โดยแต่ละฉบับแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 คำถามสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 8 ข้อ เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพทั้งในด้านบริบท ปัจจัยสนับสนุน กลยุทธ์การดำเนินงาน และผลกระทบที่เกิดขึ้น สัมภาษณ์ครู จำนวน 7 ข้อ เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยผู้วิจัยจะใช้ในการวิเคราะห์และปรับปรุงโครงการในอนาคต สัมภาษณ์กรรมการสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการดำเนินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ ทั้งในด้านความเหมาะสมของโครงการ ผลกระทบที่เกิดขึ้น และแนวทางการขยายผล และสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 6 ข้อ

เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในอนาคต

3.3 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยให้ครูใช้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนภายในห้องเรียนในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ แล้วประเมินตามระดับพฤติกรรมที่ปรากฏ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สังเกต ตอนที่ 2 รายการพฤติกรรมที่สังเกต โดยใช้ระดับคะแนน 4 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้สังเกต

เครื่องมือทุกฉบับได้รับการตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผ่านการประเมินด้วยวิธี ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการใช้งานทางวิชาการ (Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K., 1977)

ต่อมา ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจริง ซึ่งได้ค่าเท่ากับ .85 ขึ้นไปทุกด้าน แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับสูง เหมาะสมต่อการนำไปเก็บข้อมูลในการประเมินโครงการต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม 2567 - มีนาคม 2568 แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

4.1 ก่อนดำเนินโครงการโดยประเมินด้านบริบทและปัจจัยนำเข้า

4.2 ระหว่างดำเนินโครงการ โดยประเมินกระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ

4.3 หลังสิ้นสุดโครงการโดยประเมินประสิทธิผล ความยั่งยืน และการถ่ายทอดส่งต่อ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมายให้สอดคล้องกับระยะเวลาเก็บข้อมูล องค์ประกอบที่ประเมินและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ สรุปได้ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 สรุประยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ระยะเวลาเก็บข้อมูล	องค์ประกอบที่ประเมิน (CIPPIEST)	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย
ก่อนดำเนินโครงการ	ด้านบริบท และปัจจัยนำเข้า	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ (ผู้บริหาร กรรมการ)	ผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง
ระหว่างดำเนินโครงการ	กระบวนการ ผลผลิต และ ผลกระทบ	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม	ครู นักเรียน ผู้ปกครอง
หลังสิ้นสุดโครงการ	ประสิทธิผล ความยั่งยืน และ การถ่ายทอดส่งต่อ	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	ผู้บริหาร ครู กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ

- ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแยกตามประเด็นจากแบบสัมภาษณ์และบันทึกกิจกรรม

6. การแปลผลและการสรุปผลการวิจัย

ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ≥ 3.50 เป็นระดับ “ผ่าน” ในการแปลผลการประเมินทุกด้าน โดยอิงตามเกณฑ์การแปลผลระดับความคิดเห็นในงานวิจัยทางการศึกษา (Best, J. W., 1977); (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2559) ที่กำหนดให้ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปอยู่ในระดับ “มาก” หรือระดับ “เห็นด้วย” ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ “ผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้” สำหรับการประเมินโครงการ และนำผลการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและขยายผลการดำเนินโครงการในอนาคต

ผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model ครอบคลุมการประเมินทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) ผลผลิต (Product) ผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน)

ด้านที่ประเมิน	นักเรียน (n = 259)			ครู (n = 52)			ผู้บริหาร (n = 4)			ผู้ปกครอง (n = 16)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล	$\bar{x}$	S.D.	แปล	$\bar{x}$	S.D.	แปล	$\bar{x}$	S.D.	แปล
1. บริบท	3.51	0.61	มาก	4.07	0.58	มาก	4.22	0.25	มาก	4.38	0.40	มาก
2. ปัจจัยนำเข้า	-	-	-	4.08	0.60	มาก	4.11	0.47	มาก	-	-	-
3. กระบวนการดำเนินงาน	3.76	0.58	มาก	4.18	0.55	มาก	4.56	0.31	มากที่สุด	3.82	0.45	มาก
4. ผลผลิต	3.46	0.65	มาก	4.16	0.57	มาก	4.50	0.50	มากที่สุด	4.05	0.42	มาก
5. ผลกระทบ	3.45	0.67	มาก	4.06	0.59	มาก	4.67	0.47	มากที่สุด	4.0	0.43	มาก
6. ประสิทธิภาพ	3.52	0.64	มาก	4.03	0.62	มาก	4.33	0.47	มาก	4.46	0.36	มาก
7. ความยั่งยืน	-	-	-	4.10	0.54	มาก	4.33	0.47	มาก	-	-	-
8. การถ่ายทอดส่งต่อ	-	-	-	4.06	0.52	มาก	4.83	0.24	มากที่สุด	-	-	-
ค่าเฉลี่ยรวม	3.54	0.63	มาก	4.09	0.57	มาก	4.44	0.40	มาก	4.14	0.41	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทุกกลุ่มเป้าหมายได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.54$ S.D. = 0.63, $\bar{x} = 4.09$ S.D. = 0.57, $\bar{x} = 4.44$ S.D. = 0.40, $\bar{x} = 4.14$ S.D. = 0.41) โดยด้านที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักเรียน คือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.76$ S.D. = 0.58) ด้านที่

ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของครู คือ ด้านกระบวนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$ S.D. = 0.55) ด้านที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้บริหาร คือ ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 4.67$ S.D. = 0.47) และด้านที่ประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้ปกครอง คือ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.46$ S.D. = 0.36)

ตารางที่ 4 ผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ลำดับ	พฤติกรรมที่สังเกต	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	แสดงความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.72	0.51	มาก
2	มีความคิดริเริ่มหรือเสนอไอเดียระหว่างกิจกรรม	3.68	0.55	มาก
3	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	3.64	0.58	มาก
4	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและเคารพความแตกต่าง	3.59	0.63	มาก
5	กล้าแสดงออกในการนำเสนอผลงานหรือแนวคิด	3.51	0.66	มาก
6	มุ่งมั่นและรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.45	0.61	ปานกลาง
7	ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์หรือแก้ปัญหาในกิจกรรม	3.47	0.60	ปานกลาง
8	มีการวางแผนหรือจัดลำดับขั้นตอนในการทำงาน	3.50	0.58	มาก
9	สามารถปรับตัวหรือแก้ไขเมื่อเจอปัญหา	3.49	0.62	ปานกลาง
10	แสดงความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง	3.66	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.57	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.59) โดยพฤติกรรมที่โดดเด่น ได้แก่ การแสดงความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรับผิดชอบ การคิดวิเคราะห์ และการปรับตัวเมื่อเจอปัญหา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า โครงการมีส่วนช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในด้านที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะนวัตกรรมได้อย่างชัดเจน

ผลการประเมินเชิงคุณภาพโครงการพัฒนานวัตกรรมมีอาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) สรุปได้ดังนี้

1. บริบทของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยพบว่า โครงการมีความเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน โดยเน้นส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรงบประมาณ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีผู้บริหารและครูที่เข้าใจเป้าหมายของโครงการอย่างลึกซึ้ง พร้อมได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากชุมชนและผู้ปกครอง

3. กระบวนการดำเนินงานของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก การดำเนินโครงการมีความเป็นระบบ ผ่านการวางแผนร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง นักเรียนมีโอกาสพัฒนาผลงานของตนเอง และได้รับคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอน

4. ผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก นักเรียนสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมได้อย่าง

หลากหลาย แสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง มีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารการทำงานเป็นทีม และความสามารถในการนำเสนอผลงานต่อสาธารณชนอย่างมั่นใจ

5. ผลกระทบของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โครงการส่งผลเชิงบวกต่อผู้เรียน โดยช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และกล้าแสดงออกมากขึ้น ผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินโครงการ ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

6. ประสิทธิภาพของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โครงการสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างเห็นผล โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรายวิชาพื้นฐานสูงขึ้น โดยเฉพาะในวิชาภาษาไทยและวิทยาศาสตร์ รวมถึงมีพัฒนาการในทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน

7. ความยั่งยืนของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โรงเรียนมีแนวทางชัดเจนในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยได้บูรณาการโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมอย่างสม่ำเสมอ

8. การถ่ายทอดส่งต่อของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โครงการมีรูปแบบการดำเนินงานที่สามารถขยายผลไปยังโรงเรียนอื่นในสังกัดเดียวกันได้ โดยมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูจากโรงเรียนเครือข่ายเพื่อเผยแพร่แนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์ผลการวิจัยเชิงคุณภาพตามกรอบ CIPPIEST Model โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จำแนกตาม 4 ประเด็น: จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) โดยอิงจากข้อมูลสัมภาษณ์ครูผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ได้ดังนี้

1. จุดแข็ง (Strengths) 1) บริบท (Context) โครงการมีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของโรงเรียนและเทศบาล และส่งเสริมคุณลักษณะของนวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทั้งจากผู้บริหาร เทศบาล และชุมชน ด้านงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ 3) กระบวนการ (Process) ใช้กระบวนการ PLC, Coaching และ Empowering Supervision ส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมร่วมกัน 4) ผลผลิต (Product) นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ภาคภูมิใจในผลงาน กล้าแสดงออก และนำเสนอผลงานได้อย่างมั่นใจ 5) ผลกระทบ (Impact) ชุมชนรับรู้ความสามารถของนักเรียน เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน 6) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ครูมีพัฒนาการด้าน Active Learning และนักเรียนมีความสามารถด้านนวัตกรรมชัดเจนขึ้น 7) ความยั่งยืน (Sustainability) มีการวางแผนระยะยาว บูรณาการโครงการไว้ในแผนงานของโรงเรียน และจัดเก็บองค์ความรู้เป็นระบบ และ 8) การถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) มีการจัดทำคู่มือ คลิปวิดีโอ และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอื่นเพื่อขยายผล

2. จุดอ่อน (Weaknesses) ครูบางคนยังไม่ชำนาญในการออกแบบกิจกรรมเชิงนวัตกรรม อุปกรณ์ไอทีบางประเภทและพื้นที่จัดแสดงผลงานยังไม่เพียงพอ เวลาดำเนินโครงการค่อนข้างจำกัด ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องใช้เวลาต่อเนื่อง และผู้ปกครองบางกลุ่มยังให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมากกว่าทักษะนวัตกรรม

3. โอกาส (Opportunities) โรงเรียนเป็นสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม ได้รับการส่งเสริมจากเทศบาล มีภาคีเครือข่ายสนับสนุนการจัดกิจกรรม และเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้มแข็ง มีโอกาสพัฒนาเป็นต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมในระดับเขต/เทศบาล และมีการอบรมครูเครือข่าย และการจัดเวทีระดับเทศบาล

เพื่อขยายผล

4. อุปสรรค (Threats) การจัดการตารางเรียนที่แน่นเกินไป ทำให้กิจกรรมโครงการบางประเภทดำเนินได้ไม่เต็มที่ ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับผลลัพธ์เชิงนวัตกรรมยังไม่ทั่วถึง และจัดสรรทรัพยากรยังต้องพึ่งพาหน่วยงานภายนอกบางส่วน ทำให้เสี่ยงต่อความต่อเนื่อง

สรุปผลการวิเคราะห์

การใช้กรอบ CIPPIEST Model ช่วยให้เห็นภาพรวมของโครงการพัฒนานวัตกรรมมืออาชีพอย่างเป็นระบบ สามารถระบุจุดแข็งที่ควรส่งเสริม จุดอ่อนที่ควรพัฒนา โอกาสในการขยายผล และอุปสรรคที่ควรเตรียมแนวทางรับมือ เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการพัฒนานวัตกรรมมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล ๔ (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Product) ผลกระทบ (Impact) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความยั่งยืน (Sustainability) และการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) โดยการอภิปรายผลการวิจัยสามารถอธิบายเป็นรายด้านได้ดังนี้:

1. ด้านบริบท (Context) โครงการมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนและความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นนวัตกรผ่านการลงมือทำจริง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการสร้างนวัตกรรมเป็นสมรรถนะหลักของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไบหยก แซ่ตัน และคณะ ที่พบว่าเด็กในระดับประถมศึกษาสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความเป็นนวัตกรได้ เมื่อมีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้โครงงานเป็นฐานที่ทรงส่งเสริมเยาวชนให้กล้าคิดกล้าทำสิ่งใหม่เพื่อส่วนรวม (ไบหยก แซ่ตัน และคณะ, 2567)

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โรงเรียนมีความพร้อมด้านงบประมาณ บุคลากร และการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งสะท้อนความเข้มแข็งของระบบบริหารจัดการในท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญทัน ดอกไธสง ที่เสนอว่าความสำเร็จของโครงการนวัตกรรมการศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่นเกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน เทศบาล และชุมชนโดยรอบอย่างต่อเนื่อง (บุญทัน ดอกไธสง, 2565)

3. ด้านกระบวนการ (Process) กิจกรรมดำเนินการอย่างมีระบบ โดยใช้ PLC และ Coaching ในการออกแบบและสะท้อนผลการเรียนรู้ของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan, M. ที่เสนอว่าการพัฒนาโรงเรียนอย่างยั่งยืนต้องเริ่มจากการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันของครู (Fullan, M., 2016)

4. ด้านผลผลิต (Product) นักเรียนสามารถสร้างผลงานนวัตกรรมได้จริง มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงในทางบวก โดยเฉพาะความภาคภูมิใจ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะการนำเสนอ ซึ่งสะท้อน

ตามผลการวิจัยของ ไบหยก แซ่ตัน และคณะ ที่พบว่าเด็กประถมสามารถพัฒนานวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์ได้ หากครูเปิดโอกาสให้เรียนรู้ผ่านสถานการณ์จริง (ไบหยก แซ่ตัน และคณะ, 2567)

5. ด้านผลกระทบ (Impact) ชุมชนและผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบที่ยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่เสนอว่าผลกระทบของโครงการด้านการศึกษาที่ดีควรแสดงออกได้ทั้งจากพฤติกรรมของผู้เรียน และความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนโดยรอบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

6. ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ครบถ้วน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน ซึ่งยืนยันโดยค่าเฉลี่ยการประเมินอยู่ในระดับมากทุกกลุ่มเป้าหมาย และมีพฤติกรรมของนักเรียนที่สะท้อนคุณลักษณะของนวัตกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Posavac, E. J. และแผนการศึกษาแห่งชาติ (2560 - 2579) ที่ย้ำการวัดผลมาจากความสามารถจริงของผู้เรียน (Posavac, E. J., 2020)

7. ด้านความยั่งยืน (Sustainability) โรงเรียนได้บูรณาการโครงการไว้ในแผนงานประจำปี มีการจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง และสร้างคลังความรู้และชุดกิจกรรมเรียนรู้ในรูปแบบคู่มือเผยแพร่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hargreaves, A. & Fullan, M. ว่าความยั่งยืนของนวัตกรรมต้องอาศัย “โครงสร้างภายในองค์กร” ที่สนับสนุนการเรียนรู้แบบไม่หยุดนิ่ง (Hargreaves, A. & Fullan, M., 2012)

8. ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability) โครงการสามารถเผยแพร่ไปยังโรงเรียนในสังกัดเทศบาลอื่น โดยจัดทำคู่มือ จัดเวทีแลกเปลี่ยน และจัดอบรมครูใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการความรู้ตามที่ระบุใน รายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2566) ที่เสนอให้โรงเรียนต้นแบบเป็นฐานพัฒนาแนวทางการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการประเมินโครงการพัฒนานวัตกรมืออาชีพ โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดคลองเรียน) โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST Model พบว่า โครงการมีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาทักษะการคิด และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียน โดยปัจจัยนำเข้ามีความเพียงพอ กระบวนการดำเนินงานมีความเป็นระบบ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะบทบาทของครูในฐานะผู้ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศแห่งนวัตกรรม ขณะเดียวกันผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนอย่างเข้มแข็ง ส่งผลให้โครงการมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม เกิดผลกระทบเชิงบวกอย่างกว้างขวางต่อทุกภาคส่วน มีความยั่งยืน และสามารถขยายผลสู่บริบทโรงเรียนอื่นได้ ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางการพัฒนานวัตกรรมไปประยุกต์ใช้ โดยใช้บริบทของตนเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม 2) สำนักงานศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดควรพัฒนาและสนับสนุนเครือข่ายครูต้นแบบด้านนวัตกรรม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลในวงกว้าง 3) ควรเสริมกิจกรรมการเผยแพร่ผลงานนักเรียนในระดับภายนอกโรงเรียน เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและความภาคภูมิใจ 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ของชุมชนในกระบวนการพัฒนานวัตกรรม โดยเฉพาะในขั้นการสร้างโจทย์จากปัญหาจริง และการร่วมให้ข้อเสนอแนะกับผลงานนักเรียน สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการดำเนินโครงการในโรงเรียนที่มีบริบทต่างกัน 2) ควรวิจัยในเชิงลึกถึงกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่การสร้างนวัตกรรม รวมถึงกลไกการส่งเสริมบทบาทครูในฐานะผู้ขับเคลื่อนวัฒนธรรมนวัตกรรมทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). แผนนโยบายการส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2565). การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาในโรงเรียนท้องถิ่น. วารสารการบริหารและการพัฒนาการศึกษา, 18(3), 22-35.
- ไบหยก แซ่ตัน และคณะ. (2567). การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงาน. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 39(1), 55-70.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2559). วิธีการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: แฮาส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. (พิมพ์ครั้งที่ 1). เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2568 จาก <https://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>
- สำนักราชเลขาธิการ. (2563). พระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤษภาคม 2568 จาก <https://www.royaloffice.th/พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส/>
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change*. (5th ed.). New York: Teachers College Press.
- Hargreaves, A. & Fullan, M. (2012). *Professional capital: Transforming teaching in every school*. New York: Teachers College Press.
- OECD. (2018). *The Future of Education and Skills: Education 2030*. Paris: Organization for Economic Co-operation and Development.
- Posavac, E. J. (2020). *Program evaluation: Methods and case studies*. (8th ed.). Boston, MA: Pearson Education.
- Rovinelli, R. J. & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Journal of Educational Measurement*, 14(2), 75-89.

Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). Evaluation theory, models, and applications. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Trilling, B. & Fadel, C. (2009). 21st century skills: Learning for life in our times. San Francisco: Jossey-Bass.